

«Uzbekistan Airways»
АЖ Якка акциядорнинг 2019 йил «18»
октябр кунги.4-сонли қарори билан
«ТАСДИҚЛАНДИ»

**«UZBEKISTAN AIRWAYS» АКЦИЯДОР ЖАМИЯТИНИНГ
МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ ҲОЛАТИДА ХАРАКАТ ҚИЛИШ
ТАРТИБИ ҲАҚИДАГИ
Й Ҷ Р И Қ Н О М А**

МАЗМУНИ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

II. ЛАВОЗИМ ТАЪСИРИГА ТУШУВЧИ ШАХСЛАР ДОИРАСИ

III. НИЗОЛАР ТУРИ

IV. ЖАМИЯТДА МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИНИ БОШҚАРИШНИНГ АСОСИЙ ТАМОЙИЛЛАРИ

V. МАНФААТЛАР НИЗОСИ ПАЙДО БЎЛИШИНING САБАЛАРИ (ШАРТЛАРИ)

VI. МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ

VII. МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ

VIII. МАЪЛУМОТНИ ОШКОР ҚИЛИШ

IX. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу «Uzbekistan Airways» акциядорлик Жамиятининг манфаатлар низосида ҳаракат тартиби ҳақидаги Йўриқнома (келгусида – Йўриқнома) Ўзбекистон Республикаси “Акциядор жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақида”ги (келгусида – Қонун), бошқа қонунчилик-норматив баённомалари, корпоратив бошқариш Кодексининг тавсиялари (31.12.2015й. кунги 9-сонли баённома), «Uzbekistan Airways» Ациядорлик жамияти (келгусида Жамият) Низоми ва бошқа ички ҳужжатларига мувофиқ ишлаб чиқарилган.

2. Мазкур Йўриқнома Жамиятда пайдо бўладиган манфатлар низосини олдини олиш ва тартибга солиш чоралари, низоларни бошқариш бўйича асосий тамойиллари, манфаатлар низоси турларини белгилайди.

3. Мазкур Йўриқнома потенциал низоларни ўз вақтида аниқлаш, уларни олдини олиш ва ҳақиқий низоларни ҳал этиш мақсадида ишлаб чиқарилган.

II. Лавозим таъсирига тушувчи шахслар доираси.

4. Ушбу Йўриқнома, Жамиятнинг бошқарув органига, мансабдор шахслари ва эгаллаб турган лавозимидан қатъий назар Жамиятнинг барча ходимларига нисбатан қўлланилади.

5. Мазкур Йўриқномага риоя этиш, шунингдек Жамият билан фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар асосида ҳамкорлик қилувчи жисмоний шахсларга, агар улар билан тузилган шартномаларда, уларнинг ички ҳужжатларида ёки қонундан чиқиб келган ҳолда, тегишли мажбуриятлар мустаҳкамланган бўлса ҳам қўлланилади.

III. Манфат низоларининг турлари.

6. Жамият фаолиятини амалга оширишда Жамиятнинг (унинг бошқарв органи, мансабдор шахслари ва ходимлари) мулкӣ ва бошқа манфаатлари ўртасидаги ва харидорлар, истеъмолчилар, таъминотчилар, кредиторлар, Жамиятнинг ишбилармон ҳамкорлари ва бошқа манфаатдор шахслар (келгусида – контрагент)нинг мулкӣ ва бошқа манфаатлари ўртасидаги зиддиятлар орқали, Жамиятнинг контрагентлари қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари (келгусида **манфаатлари тўқнашуви**)ни бузиш ҳолатларига йўл қўйилиши мумкин.

Жамият фаолиятидаги Жамият ва /ёки унинг ходими ўртасида, контрагентлар иштирокида, ёхуд Жамият ичидаги алоқаларга таалукли ёки таалукли бўлиши мумкин бўлган, Жамият манфаатларига таъсир кўрсатувчи, контрагентлар ўртасидаги ҳар қандай келишмовчилик ва баҳслар, манфаат низолари кўринишидаги ўзига хос низолар туридир.

7. Бундан ташқари, Жамият акциядорлари ўртасида, Жамиятнинг бошқарув ва назорат органи ва акциядори (акциядолари) ўртасида, Жамият бошқарув органи ўртасида (келгусида **корпоратив низо**) келиб чиқиши мумкин.

Корпоратив низо деганда, қуйидаги оқибатларга олиб келувчи, Жамият акциядорлари ўртасида, Жамиятнинг бошқарув органи ва акциядорлари ўртасида, инвесторлар (потенциал акциядорлар) ва Жамият ўртасидаги келишмовчиликлар ва баҳсларни тушуниш керак:

а) амалдаги қонунчилик нормалари, Жамиятнинг Низоми ёки ички ҳужжатлари, акциядорларни ёки акциядорлар гуруҳини ҳуқуқларини бузилиши;

б) Жамият, бошқарув органи томонидан ёки қабул қилинган қарор юзасидан даъволар;

в) амалдаги бошқарув органи ваколатини тезкорлик билан тугатилиши;

г) акциядорлар таркибидаги аҳамиятли ўзгартиришлар.

Акциядорлар ўртасидаги келишмовчиликлар, агар бу Жамият манфаатларига таъсир кўрсатса, корпоратив низонинг шаклидир.

8. Ушбу Йўриқномада манфаатларнинг низолари ҳодисаси қуйидагича кўриб чиқилади:

а) **мажоритар акциядорлар** (йирик акция пектларига эгалик қилувчи акциядорлар) ва **миноритар акциядорлар** (унча катта бўлмаган акциялар сонига эгалик қилувчи билан акциядорлар) ўртасида;

б) **Жамият** (Жамият бошқарув органи) **ва унинг акциядори (акциядорлар)**;

в) **Жамият** (Жамият бошқарув ва назорат органи, Жамиятнинг мансабдор шахслари, ходимлари) ва **контрагентлар** ўртасида;

г) **Жамият** ва **Жамиятнинг мансабдор шахслари, ходимлари** ўртасида, улар томонидан хизмат вазифасини бажараётганида.

IV. Жамиятда манфаатлар низоларини бошқаришнинг асосий тамойиллари.

9. Жамиятда манфаатлар низони бошқариш қуйидаги асосий тамойилларига асосланади:

а) манфаатлар потенциал ва реал низолари ҳақидаги маълумотларни ошкор қилишнинг мажбурийлиги;

б) ҳар бир низони пайдо бўлишида ва уни тартибга солишда, Жамият учун обрў-эътибор таҳликасини алоҳида кўриб чиқиш ва баҳолаш;

в) манфаатлар низоси ва уни тартибга солиш ҳақидаги маълумотларни ошқора қилиш жараёнида қатъий махфийлик;

г) манфаатлар низоларини тартибга солишда Жамият бошқарув ва назорат органини ва унинг ходимларини манфаатларини балансига риоя қилиш;

д) Жамият ходими томонидан ўз вақтида фош этилган ва Жамият томонидан тартибга солинган (олдини олинган) манфаатлар низоси ҳақида хабар берган шахсни таъқиб этишдан ҳимоя қилиш.

V. МАНФААТЛАР Тўқнашувини пайдо бўлишининг сабаблари (Шароитлари).

10. Манфаатлар тўқнашуви, агар Жамият ходими айрим ёки ўзга манфаатларга, ҳаракатларга четдан, Жамият номидан унинг ҳаракатлари ва муҳокамаларига объектив таъсир кўрсатса, ўз вазифасини бажаришида ҳар қандай битимларда Жамиятга қарши рақобат қилишга имкон берса, самарадорлигини камайтирса, Жамиятнинг молиявий ҳолати ёки касбий обрў-эътиборига зарар кўрсатса, Жамият томонидан ўтказилаётган битимларни хатарини орттирса, ноҳуш оқибатлар олиб келиши мумкин.

Корпоратив тўқнашуви акциядорлар ва инвесторларни Жамиятга бўлган ишончигаи путур етказди, Жамият ривожланиши учун инвестиция капиталини жалб қилишда салбий

таъсир кўрсатади, Жамиятнинг корпоратив обрў-эътиборига зарар етказди, Жамиятни банкротликка ёки йўқ бўлиб кетишига олиб келади.

11. Корпоратив тўқнашувлар Жамиятнинг мажоритар ва миноритар акциядорлари ўртасида қуйидаги сабабларга кўра пайдо бўлиши мумкин:

а) Жамият томонидан барча акциядорларни тенг ҳуқуқлилиги таъминлаш бўйича қонун, норматив баённомалар ва Жамиятнинг ички ҳужжатлари талабаларига риоя қилинмаслиги оқибатида;

б) миноритар акциядорлар Жамиятнинг фаолиятига ва акциядорларнинг Умумий мажлиси ва Кузатув кенгашининг қарорларига таъсир кўрсата олмасликлари оқибатида.

12. Жамият (унинг бошқарув органлари) ва акциядорлар ўртасида корпоратив тўқнашувлар қуйидаги сабабларга кўра пайдо бўлиши мумкин:

а) Жамият томонидан қонун, норматив баённомалар, Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатлари талабаларига риоя қилинмаслиги оқибатида;

б) Жамиятнинг ваколатли бошқарув органи билан олдиндан келишмай туриб, ҳамкор шахслар билан битимлар ва йирик битимлар тузиш;

в) Жамият бошқарув органи томонидан, Жамиятнинг молиявий фаолиятини ёмонлашувига олиб келувчи қарорлари қабул қилиши;

г) амалдаги қонунчиликка мувофиқ ошкор қилинмаган маълумотлар, ёхуд Жамият бошқарув органи таркибига кирувчи шахсларнинг, бошқа ташкилотлардаги эгаллаган мансаби, бошқа ҳўжалик Жамиятларидаги улушлари (акциялари) ҳақида тўлиқ бўлмаган маълумотлар бериш.

13. Жамият (унинг бошқарув ва назорат органлари, мансабдор шахслари ва ходимлари) ва контрагентлар ўртасидаги манфаатлар тўқнашуви қуйидагиларга кўра пайдо бўлиши мумкин:

а) Жамият томонидан қонун, норматив баённомалар, Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатлари талабаларига риоя қилинмаслиги, шу жумладан, ваколатларни чегараланмаслиги оқибатида;

б) касбий ахлоқ тамойиллари ва ишчанлик муносабатлари нормаларига риоя қилмаслик;

в) ҳам Жамият, ҳам контрагентлар томонидан шартнома мажбуриятини бажармаганлиги оқибатида;

г) ўз мажбуриятларини бажармаганлиги;

д) Жамиятнинг бир ходими томонидан битим тузиш, бухгалтерия ҳисоботларидаги ёзувлар бўйича амалга ошириладиган, дастлабки ҳисобот ҳужжатларини расмийлаштириш (имзолаш), бухгалтерия ҳисоботларида битимларни акс эттириш, уларнинг назорати, шартномалар тузишда тақдим қилинадиган ҳужжатларни тўлиқлиги ва ишончлилиги, ва кейинда контрагентнинг молиявий ҳолати мониторингини ўтказиш бўйича вазифаларни бирлаштирилиши;

е) Жамиятнинг бир ходими томонидан пул маблағларини ўтказиш (бериш)ни тасдиқлаш ва амалда уларни ўтказиш (бериш)ни амалга оширишда функцияларини бирлаштирилиши;

ж) Жамиятнинг бир ходими томонидан автоматлаштирилган тизимлар маълумотларидан фойдаланган ҳолда, бухгалтерия ҳисобида акс эттириш имконияти билан автоматлаштирилган тизимларни бошқариш функцияларини бирлаштирилиши;

з) Жамиятнинг бир ходими томонидан контрагентларнинг операцияси акс эттирилувчи ҳисоботларни юритиш ва Жамиятнинг хўжалик фаолиятини акс эттирувчи ҳисоботларни юритишни функцияларини бирлаштирилиши;

и) Жамиятнинг бир ходими томонидан контрагент топшириғи ва унинг ҳисобидан, ҳамда Жамият ҳисобидан келишувларни амалга ошириш функцияларини бирлаштирилиши;

к) ўз манфаатлари олдида, Жамият ва контрагентлар манфаатларининг энг муҳим тамойилларига риоя қилмаслик, шахсий мақсадларида хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш;

л) касбий ахлоқ тамойиллари ва ишчанлик муносабатлари нормаларига риоя қилмаслик;

м) битимлар тузишда Жамиятнинг ички лимитларига риоя қилмаслик;

н) шахсий тижорат фаолиятини юритиш;

о) шахсий манфаатлари учун Жамият манфаатларига зарар етказувчи ишчан имконият яратиш.

п) Жамиятнинг бир ходими томонидан битим тузиш, бухгалтерия ҳисоботларидаги ёзувлар бўйича амалга ошириладиган, дастлабки ҳисобот ҳужжатларини расмийлаштириш (имзолаш), бухгалтерия ҳисоботларида битимларни акс эттириш, уларнинг назорати, шартномалар тузишда тақдим қилинадиган ҳужжатларни тўлиқлиги ва ишончлилиги, ва кейинда контрагентнинг молиявий ҳолати мониторингини ўтказиш бўйича вазифаларни бирлаштирилиши;

р) Жамиятнинг бир ходими томонидан пул маблағларини ўтказиш (бериш)ни тасдиқлаш ва амалда уларни ўтказиш (бериш)ни амалга оширишда функцияларини бирлаштирилиши;

с) Жамиятнинг бир ходими томонидан автоматлаштирилган тизимлар маълумотларидан фойдаланган ҳолда бухгалтерия ҳисобида акс эттириш имконияти билан автоматлаштирилган тизимларни бошқариш функцияларини бирлаштирилиши;

т) Жамиятнинг бир ходими томонидан, контрагентларнинг операцияси акс эттирилувчи ҳисоботларни юритиш, ҳамда Жамиятнинг хўжалик фаолиятини акс эттирувчи ҳисоботларни юритиш функцияларини бирлаштирилиши;

у) Жамиятнинг бир ходими томонидан контрагент топшириғи ва унинг ҳисобидан, ҳамда Жамият ҳисобидан келишувларни амалга ошириш функцияларини бирлаштирилиши

ф) ўз манфаатлари олдида, Жамият ва контрагентлар манфаатларининг энг муҳим тамойилларига риоя қилмаслик, шахсий мақсадларида хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш;

х) касбий ахлоқ тамойиллари ва ишчанлик муносабатлари нормаларига риоя қилмаслик;

ц) битимлар тузишда Жамиятнинг ички лимитларига риоя қилмаслик;

ш) шахсий тижорат фаолиятини юритиш;

щ) шахсий манфаатлари учун, Жамият манфаатларига зарар етказувчи ишчан имконият яратиш.

14. **Жамият** (унинг бошқарув органи) ва **Жамиятнинг мансабдор шахслари** ўрасидаги **манфаатлар тўқнашуви** қуйидаги сабабларга кўра пайдо бўлиши мумкин:

- а)) Жамият томонидан қонун, ва Жамиятнинг ички ҳужжатлари талабаларига риоя қилинмаслиги оқибатида;
- б) касбий ахлоқ тамойиллари ва ишчанлик муносабатлари нормаларига риоя қилмаслик;
- в) ўзи ва оила аъзолари томонидан тижорат фаолиятини юритилиши;
- г) Жамият билан ишчанлик муносабатларида бўлган бошқа компаниянинг молиявий манфаатдорлиги борлиги;
- д) бошқа ташкилотда ўриндош ёки раҳбар, мансабдор шахс лавозимида ишлаётган ёки бошқариш органларида иштирок этаётган ишлар;
- е) шахсий манфаатлари учун, Жамият манфаатларига зарар етказувчи ишчан имконият яратиш

VI. Манфаатлар тўқнашувини олдини олиш.

15. Манфаатлар тўқнашувини ҳар қандай турларини олдини олиш мақсадида, Жамият бошқарув органи, назорат органи, мансабдор шахслар ва ходимларининг мажбуриятлари:

- а) қонунчилик, норматив баённомалар, Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатларига риоя қилишлик;
- б) тўқнашувли вазияталарни пайдо бўлигига олиб келувчи ҳаракатларни содир этиш ва қарорларни қабул қилишдан сақланиш;
- в) Жамиятни самарали бошқарилишини таъминлаш;
- г) Жамиятни қонунга зид фаолиятига жалб этиш, шу жумладан жиноий йўл билан топилган даромадларни легаллаштириш (совуриш), ва терроризмни молиялаштириш;
- д) товарларни ишлаб чиқаришда ва ишлар(хизматлар)ни бажаришда юқори натижаларга эришишни таъминлаш;
- е) қонунчиликка мувофиқ Жамиятнинг тегишли бошқарув органлари олдида ҳар кварталда ҳитсбот топшириш;
- ж) Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатларига мувофиқ ички ва ташқи назоратни амалга ошириш;
- з) Жамият Кузатув кенгаши ёки акциядорларни умумий мажлисига қонунчиликда ва Жамият Низомида белгиланган сумма миқдоридан юқори бўлган йирик битимлар, алоҳда битимлар ёки ўзаро боғлиқ битимларни Жамият акциядорларнинг Умумий мажлисига ёки Кузатув кенгашига кўриб чиқишлик учун тақдим этиш;
- и) йирик битимлар ва ҳамкор шахслар билан тузилган битимларни шартларини назорат органи томонидан ўрганишни амалга ошириш;
- к) қонунчиликка мувофиқ Кузатув кенгаши томонидан битим тузилиши маъқулланганда, мустақил баҳоловчини мулкнинг бозор қийматини ўрганиш учун таклиф этиш;
- л) ҳамкор шахслар ҳақидаги маълумотларни ҳисобга олинишини таъминлаш;
- м) битимларни тузишда тартибига риоя қилиш ва ишлаб чиқарилишини таъминлаш: ҳамкор шахслар билан;
Жамият акциядорлари ва уларнинг ҳамкор шахслари билан;
Инсайдерлар билан.

н) Жамиятнинг ваколатли органи томонидан олдиндан келишмасдан йирик битимлар ва ҳамкор шахслар билан битимларни тузмаслик;

о) Жамият Кузатув кенгашининг розилигисиз, бошқа ҳуқуқий шахсларнинг бошқарув ва назорат органларида мансабдорлик лавзимларида ишламаслик;

п) Жамият фаолияти ҳақидаги маълумотларни амалдаги Қонунчилик ва Жамият ахборот сиёсати Йўриқномасига мувофиқ қўшимча маълумотларни ошкор қилишни амлага ошириш;

р) акциядорлар ва контрагентларга, тартибга солувчи ва назорат органилари ва бошқа манфаатдор шахсларга, шу жумладан реклама қилиш мақсадида бухгалтерия ҳисоботи ва бошқа чоп этиладиган маълумотларни ишончилигини таъминлаш;

с) Жамиятда бўлган махфий маълумотни ушбу маълумотга кириши мумкин бўлган шахс орқали шахсий мақсадларда ишлатилишини олдини олиш мақсадида тадбирларни ишлаб чиқиш ва такомиллаштириш;

т) Оммавий ахборот воситаларида ва бошқа манбаларда Жамият ҳақидаги салбий маълумотларни ишончилиги ва холислигини ўз вақтида текшириш. Ҳар бир салбий ва шубҳали маълумотларни пайдо бўлаётган ҳар бир фактга ўз вақтида муносабатларини билдириш;

у) ўрта ва узоқ муддатли истиқболда, жамиятнинг рентабеллигига барқарор эришиш;

ф) Жамиятнинг ички назорат тизимида камчиликларни аниқлашда иштирок этиш;

х) Жамиятнинг молиявий ҳолатини бошқарув органи аъзоларига тўланадиган мукофотни, шунингдек Жамиятнинг фаолиятидаги натижалар қанчалик режалаштирилган кўрсаткичларга мослигини таъминлаш;

ч) корпоратив ва касбий ҳуққ одоб тамойилларига риоя қилиш.

16. Жамият акциядорлари, шунингдек, Жамият (унинг бошқарув органи, мансабдор шахслари, ходимлари) ўртасида ва унинг акциядори (акциядорлари) ўртасида корпоратив манфаатлар тўқнашувини олдини олиш мақсадида, Жамиятнинг бошқарув ва назорат органи, мансабдор шахслари ва ходимлари қуйидаги қўшимчаларларни бажаришга мажбурдир:

а) **мажоритар акциядорлар ва миноритар акциядорларнинг** қонунчилик, норматив баённомалар ва Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатлари билан мустаҳкамланган ҳуқуқларига риоя этиш;

б) акциядорларга акциядорларнинг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш масалаларида Жамиятнинг асослангандир ва аниқ нуктаи назарини ўз вақтида етказиш;

в) эълон қилинган ва ҳисобланган дивидендларни тўлаш;

г) тўқнашув предмети бўлиши мумкин масалалар бўйича батамом маълумотларни акциядорларга етказиш;

д) рақобатчи хўжалик Жамиятида акция(улуш)ларни олишни амалга оширишда, Жамият бошқарув органи аъзоси манфаатдор бўлган битимларни, шунингдек бундай жамиятларнинг бошқарув органларида иштирок этаётганларни аниқлаш;

е) бошқарув қарорларини холислигини, муаллақлигини ва мустақиллигини таъминлаш мақсадида, Жамият Кузатув кенгаши таркибига мустақил шахслар киритилишини таъминлаш.

17. Жамият (унинг бошқарув органи, мансабдор шахслари, ходимлари) ва Жамиятнинг контрагентлари, бошқарув органлари, Жамият ходимлари қўшимча равишда қуйидагиларга мажбурдирлар::

а) Жамиятга контрагентлар томонидан ишониб топширилган пул маблағлари ва бошқа қимматликларининг сақланишини таъминлаш;

б) белгиланган тартибда Жамият ҳақидаги маълумотларни етказилишини таъминлаш;

в) махфий ёки бошқа аҳамиятли маълумотдан фойдаланиш тартибига қатъий риоя қилинишни таъминлаш;

г) маҳсулотни (хизматни) сотиш ва контрагентдан ўзаро келишилган шартнома ёки маълумоти тўлиқ ошқора қилинган тарифлар бўйича тўловини олиш;

д) Жамият контрагентлари манфаатларига жавоб бермайдиган битим тузишга йўл қўймаслик;

е) ўзининг харидорлари учун маҳсулот (хизмат)ларни профессионал, ҳалол ва виждонан сотиш, шунингдек харидор топшириқларини юзорнинг жорий конъюктурасидан, молиявий нуқтаи назардан келиб чиқиб, имкони борича яхши йўсинда бажариш;

ж) Мижознинг очиқ-ойдин кўринадиган хато (шу жумладан, мижоз томонидан имзоланган талабномада ёки бошқа ҳужжатларда)да йўл қўйилган хатолардаги вазиятда, ходимлар томонидан ўз шахсий манфаатларда онгли равишда фойдаланишни истисно қилиш. Бундай хатолар Мижознинг талабномасида йўл қўйилса, Жамият ходими хато талабномани бажарилишини олдини олишига оқилона куч топиши ва бу ҳақида Мижозни огоҳлантириши керак;

з) Мижозга берилган тавсиялар, ушбу масала бўйича мавжуд маълумотларга асосланиб, ҳалол таҳлилларга асосланишини таъминлаш;

и) Жамият фаолияти давомида яратилган, олинган ва тўпланган тизимни, Жамият бошқарув органи ёки ваколатли шахснинг розилигисиз, жамиятнинг махфий сири (тижорат сири, инсайдер маълумоти, хизмат маълумоти ва бошқа маълумотлар) тоифасига киритилган, жамиятда қоғоз, магнит ва бошқа турдаги уни ташувчиларида сақланадиган маълумотларни сотиш, нусха олиш, узатиш ва бошқа тарқатиш ва кўпайтириш предмети бўлиб қолмаслиги учун, такомиллаштириш.

18. Жамият ва мансабдор шахслар, ходимлар ўртасидаги манфаатлар тўқнашувини олдини олиш мақсадида, уларни хизмат вазифаларини бажариш вақтида, мансабдор шахслар ва ходимлар қуйидаги қўшимча мажбуриятларни бажаришга мажбурдир:

- касбий ахлоқ тамойиллари ва ишчанлик муносабатлари нормаларига риоя қилмаслик;

в) белгиланган тартибда шартномалар тузиш

- Жамиятнинг бошқариш ва назорат қилиш органини, Жамият билан рақобатчи бўлган ташкилотдан улуш (акция) сотиб олиш мақсади борлигини, юқори турувчи мансабдор шахс ёки Жамиятнинг бошқарув ва назорат органини хабардор қилиш;

- низоли вазият пайдо бўлишига сабабчи бўлган ҳолатларни мансабдор шахсга ўз вақтида хабар етказиш;

- юқори турувчи мансабдор шахсни Жамият тижорат фаолиятини амалга ошираётган ёки амалга оширишни режалаштираётган ташкилотларда, мансабдор шахснинг ўзини ёки унинг оила аъзоларини муҳим манфаатлари борлигини ёзма равишда огоҳлантириш;

- Жамият ва ташкилотлар орасидаги муносабатларда, мансабдор шахснинг ўзини ёки унинг оила аъзоларини муҳим манфаатлари бўлган ёки ҳамкор шахслар билан ҳар қандай фаолиятдан сақланиш;

- Жамият манфаатларига зид бўлган бошқа ташкилот бошқарувида иштирок этиш учун олдиндан Ижро органи раҳбарини розилигини олиш;

- юқори турувчи мансабдор шахсга, ўриндошлик асосида бошқа Жамият манфаатларига зид бўлмаган ташкилотда ишлаш нияти борлигини олдиндан хабардор этиш, ва ўз вақтида Жамият манфаатларига зид эмаслигини тасдиқловчи маълумотларни етказиб бериш.

VII. Манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш

19. Жамият даражасида манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш – томонлар ўртасидаги тўқнашувларни ҳал этишга ёки уларни олдини олишга йўналтирилган ҳодиса-воқеалар жараёни.

Жамиятнинг асосий масалаларидан бири бўлган манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш, Жамият манфаатларига жавоб берувчи қонуний ва асосланган қарорни ахтаришдир.

Манфаатлар тўқнашувини тартибга солувчи судгача бўлган устунлик:

а) ҳамкорлик алоқаларини сақлаб қолиш;

б) харажатларни қисқартириш;

в) баҳсларни тезда ҳал этиш.

20. Жамиятда пайдо бўлган *ҳар қандай манфаатлар тўқнашувини* тартибга солиш учун Жамият бошқарув органларининг мажбуриятлари:

а) жуда тезлик билан илк босқичларида пайдо бўлаётган манфаатлар тўқнашувини аниқлаш, уларни сабабларини **белгилаш**;

б) Жамият бошқарув органларининг ваколати ва маъсулиятини аниқ чегаралаш;

в) Жамиятнинг ваколатли шахсини тайинлаш, ёки тўқнашувни тартибга солиш бўйича Комиссия ташкил этиш;

г) тўқнашувнинг моҳияти бўйича Жамиятни тутган ўрнини энг қисқа муддатларда аниқлаш, тегишли қарор қабул қилиш ва бу ҳақда тўқнашувнинг бошқа томонига етказиш;

д) тўқнашувнинг бошқа томонига, тўқнашувда Жамиятнинг тутган ўрини ҳақида асослантирилган тўлиқ ва батафсил жавоб юбориш, тўқнашув иштирокчисини илтимоси ёки талаби рад этилгани ҳақидаги хабарномада эса қонунчилик, норматив баённомалар, Жамиятнинг Низоми ва ички ҳужжатларида белгиланган асосларда, бажаришдан бош тортганлиги далил келтириш;

е) тўқнашувни ҳал этишда иштирок этган Комиссия аъзолари ёки ваколатли шахс, уларни манфаатларини ёки уларнинг оила аъзоларини манфаатларига таъсир кўрсатаётгани ёки кўрсатиши мумкин бўлиши ҳақида дарҳол хабар етказишларини таъминлаш;

ж) манфаатларга зид бўлган ёки таъсир қилиши мумкин бўлган шахсларни, масалани ҳал қилиш ва ҳал қилишда қатнашишни таъминлаш

а) Жамият акциядорлари ўртасидаги, ҳамда Жамият ва унинг акциядорлари ўртасидаги корпоратив тўқнашувларни тартибга солиш.

21. Агар Жамият бошқарув аъзоларининг шахсий манфаатлари, Жамиятни бошқариш бўйича уларга (бевосита ёки билвосита) юклатилган вазифаларни лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатса, ва унда бошқариш органи аъзоларининг шахсий ҳуқуқлари ва Жамиятнинг ҳуқуқий ва қонуний манфаатлари ўртасидаги зиддиятлар мавжуд бўлса, акционарларни ҳуқуқлари бузилиши ва Жамиятга зарар етказишга қодир бўлган вазиятларда Корпоратив тўқнашуви пайдо бўлади ёки пайдо бўлиши мумкин.

22. Корпоратив манфаатлар тўқнашуви пайдо бўлиш мумкин бўлган вазиятларини тахминий рўйхати:

а) йирик ва майда акциядорлар ўртасидаги низо – Жамиятни даромадидан фойдаланиш бўйича, мониритар акциядорлар дивиденд кўринишида фойда олсалар, мажоритар акциядорлар эса Жамиятнинг молиявий оқимини бошқаришдаги иштироқи орқали фойда олишлари мумкин;

б) йирик ва майда акциядорлар ўртасидаги тўқнашув – мониритар акциядорлар дивиденд олишни маъқул топсалар, мажоритар акциядорлар эса Жамиятнинг айланма воситасини сақлаб қолиш ва фойдани капитализацияга йўналтириш учун манфаатдордир;

в) корпоратив ҳуқуқларни қастдан бўлмаган бузилишига боғлиқ тўқнашувлар, акциядорлар томонидан уларнинг қонуний ҳуқуқи ва манфаатларига тажаввуз қилинганидек қабул қилиниши – бунда Жамият етарли даражада бўлмаган ҳолатда, Жамият ҳақида акциядорларга маълумотлар етказмайди, акциядорларни Умумий мажлиси ҳақида хабардор қилмайди ва акциядорларни бошқа ҳуқуқларини поймол қилади;

г) Жамият акциядорларни ҳуқуқини қастдан поймол қилганида – акциядорларга уларнинг талабларига асосан, акциядорга Жамиятнинг фаолияти ҳақидаги маълумотни олишга берилган таклифларда аҳамиятсиз камчиликлар туфайли, умумий мажлис кун тартибига киритилишини ва Жамиятнинг Кузатув кенгаши ва Тафтиш комиссияси таркибига киришини рад қилади;

д) Жамият ва акциядор ўртасидаги низолар – Жамият бир акциядор олдида иккинчи акциядорни афзал кўрса, масалан, биринчи навбатда мажоритар акциядорга кейин эса миноритар акциядорга дивидендларни тўлайди;

е) Жамиятнинг акциядорлари ва раҳбарлари ўртасида ва Ижро органи аъзолари (менеджерлар) Жамиятни бошқарувини самарадорлиги ва Ижро органини ҳалоллиги юзасидан;

ж) Жамиятнинг молиявий аҳволи ва рақобатбардошлигига путур етказишга йўналтирилган, масалан Жамиятни эгаллаб олишга ёки унга нисбатан банкротлик (рақобат) қозонишига ўриниш;

з) миноритар акциядорлар иштироқида низолар, Жамиятни ёки унинг йирик акциядорларга миноритарлардан уларга тегишли бўлган акцияла тўпламини бозор қийматидан ортиқ нархларда сотиб олишга истагига йўналтирилган ёки низо (корпоратив шантаж)ни тўхтатиш учун тўлаш;

и) бошқа вазиятлар.

Корпоратив низоларни ҳисобга олиш.

23. Корпоратив низоларни кўриб чиқиш тартибини бошлаш учун Жамиятга ёзма равишда юборилган манфаатлар тўқнашувининг ҳар қандай томонини мурожаати (аризаси, хати ёки талабномаси) асос бўлади.

Корпоратив низоларни ҳисобга олиш Жамиятнинг корпоратив алоқларга маъсул бўлган, алоҳида тузилма бўлинма (бўлим)ларининг зиммасига юклатилади. Ҳисоби

корпоратив низоларни рўйхатга олиш учун корпоратив алоқаларга маъсул, алоҳида махсус бўлимда бўлган, махсус Қайд дафтарида олиб борилади.

Корпоратив низоларни ҳал қилиш (тартибга солиш).

24. Жамиятнинг корпоратив алоқалар учун маъсулиятли, алоҳида махсус тузилма бўлинмаси (бўлими), корпоратив низоларни тахминий баҳолайди, аҳамиятли масалалар бўйича ҳужжатларни тайёрлайди ва 2 (икки) кунан ортиқ бўлмаган муддатлардан кечиктирмасдан уларни корпоратив низоларни кўриб чиқиш ваколати киритилган Жамиятнинг органига топширади.

25. Агар Ижро органига корпоратив низони кўриб чиқиш берилган бўлса, Ижро органининг раҳбари ёки унинг муовини низони ҳал қилиш тартибини белгилайди, буйруқ билан ваколатли шахсни тайинлайди. Керакли вақтда манфаат тўқнашувларини ҳал қилиш масаласини кенгашиб кўриб чиқиш учун Комиссия ташкил этилади. Комиссия таркиби корпоратив низони моҳиятига қараб белгиланади.

26. Ваколатли шахс (Комиссия) манфаат тўқнашувларини ҳал этиш учун барча чораларни кўради. Манфаат тўқнашувларини ҳал этиш имкони бўлмаса, ваколатли шахс бу масалани кўриб чиқишлик учун Ижро органи раҳбарига киритади.

27. Манфаатлар тўқнашувини Ижро раҳбари даражасида ҳал этиш имконияти бўлмаса, манфаатлар тўқнашуви ҳақидаги маълумотларни Жамиятнинг Кузатув кенгаши раисига йўллайди.

28. Кузатув кенгаши раиси Ижро органи раҳбаридан, шунингдек корпоратив маслаҳатчи (мавжуд бўлса)нинг ўзидан келган, манфаатлар тўқнашуви бўйича маълумотларни, манфаатлар тўқнашуви кўринишига қараб, Кузатув кенгаши тегишли Қумитасига топширади.

29. Мазкур маълумот белгиланган тартибда Кузатув кенгашининг тегишли Қумитаси томонидан кўриб чиқилади.

30. Жамият тақдим қилинган маълумотларни ва манфаатлар тўқнашувини махфий сақланишини ўз зиммасига олади.

31. Келган маълумотлар Жамият учун пайдо бўлаётган хатарларни жиддийлигини баҳолаш ва манфаатлар тўқнашувини ҳал этишни энг қулай шаклини топиш учун, Кузатув кенгашининг Қумитаси томонидан синчиковлик билан ўрганилиши лозим.

32. Жамият вазиятни ўрганиш натижасида, акциядор томонидан берилган маълумотлар корпоратив низо эмаслигини, ва натижада ҳал этишни махсус чораларига муҳтож эмаслиги ҳақидаги хулосага келиши мумкин.

Корпоратив низоларни ҳал этиш имконининг чора(усул)лари.

33. Жамият шунингдек, манфаат низолари мавжудлиги ҳақидаги хулосага келиши мумкин, ва уни ҳал этишда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш йўли билан ҳамда низоларни ҳал этиш бўйича чоралар ҳақидаги келишувни имзолаш йўли билан турли воситалардан фойдаланиши мумкин, шу жумладан:

а) акциядорга амалдаги қонунчилик ва Жамиятнинг ахборот сиёсати ҳақидаги Йўриқномага мувофиқ тақдим этилмаган маълумотни тақдим этиш;

б) акциядорга ҳисобланган, аммо Қонунда ва Жамият Низомида кўрсатилган муддатларда тўланмаган дивидендларни тўлаш;

в) Кузатув кенгаши ва Ижро органи аъзосини Жамият акциядорларининг манфаатлари билан низо чиқарувчи, шахсий манфаатларидан воз кечиши;

г) Жамият билан битимни ҳақиқий эмас деб топиш;

д) Жамият билан тузилган шартнома шартларини бузилган тақдирда, Ижро органи раҳбари ваколатидан муддатидан олдин тугатиш;

е) Ижро органи раҳбарнинг ўзи томонидан акциядорлар манфаатларига зарар етказилса ва Жамият Низоми бузилган ҳолатларда, ваколатидан муддатидан олдин тугатиш;

ж) бошқа чоралар.

34. Акциядорлар ўртасидаги корпоратив низоларни ҳал этишда:

а) Корпоратив маслаҳатчи, Кузатув кенгашининг тегишли Қумитаси аъзолари акциядорлар ўртасидаги музокараларда қатнашиш, унинг ихтиёрида бўлган, корпоратив низоларга алоқадор маълумот ва ҳужжатларни акциядорларга топшириш, қонунчилик, Низом ва Жамиятнинг ички ҳужжатларидаги нормаларини тушунтириш;

б) Кузатув кенгашининг мустақил аъзоси, Жамият акциядорлари ўртасида пайдо бўлган низони ҳал этишда воситачи сифатида қатнашиши мумкин;

в) Корпоратив маслаҳачи, Кузатув кенгашининг тегишли Қумитаси аъзоси акциядорларга маслаҳат ва тавсиялар беради, акциядорлар томонидан имзоланган учун, низоларни ҳал этиш бўйича ҳужжатлар (битимлар ва бошқ.)ни лойиҳасини тайёрлайди, ўз ваколатлари доирасида низони бартараф этишга ёрдам бериши мумкин бўлган мажбуриятларни қабул қилади;

г) Жамият бошқарув органи ўз ваколатларига мувофиқ корпоратив низони ҳал этиш қарарини амалга оширишни ва корпоратив низо иштирокчиси билан Жамият номидан уни имзоланиши ташкил этиши керак. Агар тўқнашув томони ва Жамият ўртасида мажбуриятлари ҳақида ҳеч қандай баҳс бўлмаса, аммо уларни бажариш бўйича муддатлар, усуллар ва бошқа мажбуриятлари юзасидан тушунмовчиликлар пайдо бўлса, Жамият низо иштирокчисига пайдо бўлган тушунмовчиликларни ҳал этиш бўйича таклифларини ва Жамият акциядорни талабларини қондириш учун тайёр бўлган шартларни баён қилиши керак;

д) агар акциядорнинг талабларини қондириш учун Жамиятнинг розилиги бу томоннинг қонунчиликда, Низомда ёки Жамиятнинг бошқа ички ҳужжатларида кўзда тутилган бирор-бир ҳаракатни амалга ошириш билан боғлиқ бўлса, унда Жамиятнинг жавобида бу шартлар тўла-тўқис кўрсатилиши, шунингдек уларни ни бажариш учун маълумотлар (масалан, акциядор томонидан талаб қилинаётган нусхаларни тайёрлаш учун тўлов миқдори ёки Жамиятнинг банк реквизитлари ва ҳ.к.) кўрсатилиши керак.;

35. Корпоратив низони ҳал этиш бўйича келишувлар қуйидагиларга кўра қабул қилинган деб ҳисобланади, агар у:

а) ёзма шаклда расмийлаштирилган бўлса;

б) корпоратив низо иштирокчилари томонидан имзоланган бўлса.

36. Келтирилган рўйхат манфаатлар низоларини ҳал этишнинг усуллари, тўлиқ жавоб бўла олмайди. Манфатлар низосини ошқора этган Жамият ва ходимнинг келишуви бўйича ҳар бир аниқ ҳодисада, уни ҳал этишнинг бошқа шакллари топилиши мумкин.

37. Жамиятнинг корпоратив маслаҳатчиси акциядорларнинг тез-тез учрайдиган талаб ва саволларини таҳлил этади, бу масалалар бўйича барча акциядорларга қўшимча маълумотларни етказиш заруратида қарор қабул қилади ва шу каби мурожаатларни келиб чиқиш сабабларини бартараф этиш мақсадида ички тартиб ва йўриқномаларни ўзгартириш, бошқа тадбирларни ўтказиш бўйича Жамиятнинг Ижро органи раҳбарига қўшимча таклифлар киритади.

38. Агар низоларни кўриб чиқиш натижасида Жамиятнинг амалдаги ички ҳужжатларига ўзгартиришлар киритиш ёки қайта ишлаб чиқиш лозим бўлса. Кузатув кенгаши ёки Ижро органи ҳужжатни қайта ишлаб чиқиш, ёки керакли ўзгартириш киритиш ҳақида қарор қабул қилади.

39. Корпоратив низони ҳал этиш бўйича барча материаллар (хатлар, ёзишмалар (шу жумладан электрон почта орқали), баённомалар, стенограммалар, ишончномалар, илтимосномалар, мурожаатномалар, аризалар, хабарномалар ва бошқ.) сақлаб туришлик учун корпоратив маслаҳатчи томонидан Жамиятнинг архивига топширилади.

Жамият бошқарув органи аъзолари, мансабдор шахслари ва ходимларининг корпоратив низони ҳал этилиши ва ошкора этилиши муносабати билан мажбуриятлари:

40. Жамият бошқарув органи аъзолари корпоратив низоларни келиб чиқишини олдини олиш ва ҳал этишда қуйидагиларга мажбурдирлар:

- а) Жамият ва унинг акциядорлари манфаатларида ҳаракат қилиш;
- б) Жамиятни бошқариш жараёнида ўзининг шахсий манфатлари, ўзининг қариндошлари, ўртоқлари ва ўзга учинчи шахснинг манфаатларини ҳисобга олмасдан – Жамият манфаатларига амал қилиш;
- в) ўзининг ҳамкор шахслари ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш;
- г) Қонунчиликда белгиланган тартибда Жамият томонидан амалга оширилаётган битимларида ўзининг ҳамкорлиги ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиши;
- д) Қонун ва Жамиятнинг йирик битимларни амалга ошириш Тартибига мувофиқ, йирик битимларини тузиш ҳақидаги қарор қабул қилиш;
- е) Жамият томонидан ҳамкор шахслар билан битимлар тузиш Тартиби ва Қонун талабларига мувофиқ, ҳамкор шахслар билан битимлар тузиш ҳақидаги қарорни қабул қилиш;
- ж) Жамиятнинг махфий маълумотини ошкора қилмаслик;
- з) манфаатлар низоси келтириб чиқариши мумкин бўлган вазиятлардан (имкони борича) четлашиш;
- и) пайдо бўлаётган (реал) ёки потенциал манфаатлар низосини ошкора қилиш;
- к) пайдо бўлган манфаатлар низосини ҳал этишга ёрдам кўрсатиш.

б) Жамият ва Жамиятнинг контрагентлари манфаатлари ўртасидаги низоларни ҳал этиш.

41. Агар Жамият бошқарув аъзоларининг шахсий манфаатлари, Жамиятни бошқариш бўйича уларга (бевосита ёки билвосита) юклатилган вазифаларни лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатса, ва унда бошқариш органи аъзоларининг шахсий ҳуқуқлари ва Жамиятнинг ҳуқуқий ва қонуний манфаатлари ўртасидаги зиддиятлар мавжуд бўлса, акционарларни ҳуқуқлари бузилиши ва Жамиятга зарар етказишга қодир бўлган вазиятларда Корпоратив тўқнашуви пайдо бўлади ёки пайдо бўлиши мумкин.

42. Ходимнинг шахсий манфаати – ходим томонидан хизмат вазифасини бажараётганида ўзи, яқин қариндошлар ва учинчи шахслар учун пул, қимматликлар, бошқа мулклар ёки мулк кўринишидаги хизматлар, бошқа мулквий ҳуқуқлар шаклидаги даромад олиш имкониятлари билан боғлиқ бўлган манфаатдорликдир.

43. Манфаатлар тўқнашувини ошкор қилиш учун Жамият ходимлари қуйидаги усулларни амалга ошириши мумкин:

- а) ишга қабул қилишида манфаатлар низоси ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш;
- б) янги лавозимга тайинлашда манфаатлар низоси ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш;
- в) манфаатлар низоси вазиятлари пайдо бўлишида маълумотларни ошкор қилиш;
- г) ҳар йиллик бизнес юритишда ахлоқ-одоб нормасига риоя қилиш бўйича ҳар йили ўтказиладиган аттестация ўтказиш жараёнида манфаатлар низоси ҳақидаги маълумотларни ошкор қилиш;

44. Манфаатлар низосини ҳақидаги маълумотни ошкор қилиш, Ижро органи раҳбари, ходимларни бошқариш (ходимлар бўлими) бўлинмасининг бошлиғи, ички аудит Хизмати раҳбари, ходимнинг бевосита бўйсунувчи бошлиғига ёзма равишда хабарнома бериш орқали амалга оширилади.

Жамият контрагентлари ва ходимларини мурожаатларини ҳисобга олиш.

45. Манфаатлари тўқнашувини кўриб чиқиш контрагентнинг манфаат низоси пайдо бўлаётгани ҳақидаги Жамиятга ёзма мурожаати (аризаси, хати ёки талабномаси) асос бўлади.

46. Манфаатлар тўқнашуви пайдо бўлаётанлиги ҳақидаги (мавжуд бўлган) маълумотларни қабул қилишга ходимнинг бевосита раҳбари, ички аудит Хизмати раҳбари, ходимларни бошқариш (ходимлар бўлими) бўлинмасининг бошлиғи, Ижро бўлими раҳбари маъсулдир.

47. Ижро органи раҳбарининг қабулхонасида сақланадиган Жамият ва контрагентлар ўртасидаги низоларни ҳисобга олиш махсус қайд қилиш дафтарида рўйхатга олиш йўли билан ҳисобга олинади.

48. Жамиятнинг фаолияти ўзига хослигини ҳисобга олиб, Жамият ва унинг контрагенти ўртасидаги низоларни пайдо бўлиши мумкин бўлган вазиятлар рўйхати:

а) бир миждани иккинчиси олдида афзалроқ кўриш (маҳсулот (товар)ни етказиб бериш муддати бўйича, ишни ёки хизмат кўрсатиш; баҳо сиёсати ва бошқ.);

б) агар Жамият ходимини ойлик маоши тамойиллари Жамият миждонинг манфаатларига зарар етказса манфаатлар ўртасидаги тўқнашув содир бўлиши мумкин;

в) Жамият томонидан махфий маълумотларни контрагент билан ишлаш чоғида маълум бўлган махфий сирни ошкор қилиш;

г) Жамият ходими миждга хизмат кўрсатиш вақтида ўзини қўпол тутса, миждга кўрсатилган беминнат хизмат учун моддий қимматликларни олиш ёки беришни талаб қилса;

д) агар Жамият ходими Жамият контрагенти билан рақобатчи бўлган тижорат ташкилотининг биргаликда эгалик қилса;

е) Жамият бошқарув органи аъзолари бевосита ёки билвосита манфаатдор бўлган аудиторлик ташкилотини танлаш афзалроқ бўлади;

ж) Жамиятда корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш учун мустақил ташкилотни танлашда Жамият бошқарув органи аъзолари бевосита ёки билвосита манфаатдор бўлган ташкилотга афзаллик берилади;

з) Жамият ва ходим орасидаги низо – ходим ўз вазифасидан фойдаланиб, бунинг натижасида Жамият билан эмас, балки Жамият ходими манфаатдор бўлган ташкилот билан шартнома тузилса;

- и) конфликт между Обществом и работниками - работник использовал конфиденциальную информацию Общества в личных целях;
- к) Жамият ва ходимлар ўртасидаги низо – ходим махфий маълумотни уни олиш учун ҳуқуқи бўлмаган бошқа ходимларга берса;
- л) Жамият ходимлари ўртасидаги низо – айрим ходимлар ўртасида ўз хизмат мажбуриятларини орттирса;
- м) Жамият ходимлари ўртасида тўқнашув – бир ходим иккинчи ходимга хизмат мажбуриятларини бажаришга ҳалақит берса;
- н) бошқа вазиятлар .

Манфаат низоларини ҳал этиш тартиби (регламент).

49. Контрагент ёки бошқа маълумот манбаларидан низоли вазиятлар ҳақида маълумот олган Жамият ходими, дарҳол бу ҳақда юқори турувчи мансабдор шахсни огоҳ этишга мажбур. Низони Жамият тузилмаси бўлими даражасида ҳал этиш имкони бўлмаганида, тузилма бўлинмасининг раҳбари 1 (бир) иш кунни мобайнида Ижро органи ёки унинг муовинига низо, унинг келиб чиқиш сабаблари, кўрилган чоралар ҳақида маълумот бериши шарт. Ижро органи раҳбари ёки унинг муовини низони ҳал этиш тартибини белгилайди ва ваколатли шахсни тайинлайди. Зарур ҳолларда масалани бамаслаҳат кўриб чиқишлик учун комиссия ташкил қилади.

50. Ваколатли шахс (Комиссия) манфаатлар низосини ҳал этиш учун барча чораларни кўради. Манфаатлар низосини ҳал этиш имкони бўлмаса, ваколатли шахс масалани кўриб чиқишлик учун Ижро органининг раҳбарига киритади.

51. Манфаатлар тўқнашувини Ижро раҳбари даражасида ҳал этиш имконияти бўлмаса, манфаатлар тўқнашуви ҳақидаги маълумотларни Жамиятнинг Кузатув кенгаши раисига йўллайди.

52. Мазкур маълумот Қумита (ишчи гуруҳи), низоларни ҳал этиш бўйича Кузатув кенгаши (низоларни ҳал этиш бўйича маъсул Кузатув кенгаши мустақил аъзоси, Кузатув кенгаши аъзоси).

53. Жамият, тақдим қилинган маълумотларни кўриб чиқишда унинг махфийлигини ва манфаатлар тўқнашувини ҳал этиш мажбуриятини ўзига олади.

54. Келган маълумотлар Жамият учун пайдо бўлаётган хатарларни жиддийлигини баҳолаш ва манфаатлар тўқнашувини ҳал этишни энг қулай шаклини топиш учун, ваколатли шахс (Қумита) томонидан синчиковлик билан ўрганилиши лозим.

55. Жамият вазиятни ўрганиш натижасида, акциядор томонидан берилган маълумотлар корпоратив низо эмаслигини, ва натижада ҳал этишни махсус чораларига муҳтож эмаслиги ҳақидаги хулосага келиши мумкин.

Манфаатлар низоларини ҳал этиш имконинг чора (усул)лари.

56. Жамият шунингдек, манфаат низолари мавжудлиги ҳақидаги хулосага келиши мумкин, ва уни ҳал этишда турли воситалардан фойдаланиши мумкин, шу жумладан:

- а) ходимни унинг шахсий манфаатларига алоқадор бўлган аниқ маълумотга киришини чегаралаш;
- б) Жамият ходимини манфаат низолари таъсирига тушиши мумкин бўлган ёки таъсиридаги масалалар бўйича қарор қабул қилиш жараёнида ва мунозарада иштирок қилмаслиги ҳақида ўз хоҳишига кўра рад;
- в) ходимнинг функционал вазифаларини қайтадан кўриб чиқиш ва ўзгартириш;

г) агар функционал вазифалари шахсий манфаатлари билан зид бўлса, ходимни вақтинча хизмат васифасидан четлаштириш;

д) ходимни манфаатлар низоси билан боғлиқ бўлмаган функционал вазифаларни бажариш кўзда тутилган бошқа лавозимга ўтказиш;

е) ходим томонидан, манфаатлар тўқнашувига асос бўлган унга тегишли мулкани ишончли бошқармага топшириш;

ж) Жамият манфаати билан ўз шахсий манфаатлари ўртасида низо солувчи шахсий манфаатларидан воз кечиш;

з) ходимнинг ташаббуси билан ходимни Жамиятдан ишдан бўшатиш;

и) маъмурий хатти-ҳаракатлари учун ходимни иш берувчининг ташаббуси билан ишдан озод этиш, яъни унинг айби билан унга юклатилган хизмат вазифаларини бажармаслик ёки лозим тарзда бажармаганлиги учун.

57. Келтирилган рўйхат манфаатлар низоларини ҳал этишнинг усуллари, тўлиқ жавоб бўла олмайди. Манфаатлар низосини ошкор этган Жамият ва ходимнинг келишуви бўйича ҳар бир аниқ ҳодисада, уни ҳал этишнинг бошқа шакллари топилиши мумкин.

58. Мавжуд бўлган низоларни ҳал этишда мавжуд бўлган ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда, тартибга солишнинг энг “юмшоқ” чораси танлаб олинади. Қаттиқроқ чоралар фақат ҳақиқий эҳтиёжлар туфайли ёки юмшоқ чоралар етарли даражада самараси бўлмаганида қўлланилади.

59. Низоларни ҳал этишнинг аниқ усулини танлаш ҳақида қарор қабул қилинишида, ходимнинг шахсий манфаатининг аҳамиятини ҳисобга олиш ва унинг ушбу шахсий манфаатини амалга оширишда Жамиятнинг манфаатларига зарар етказилишини ҳисобга олиш муҳимдир.

Низоларини ҳал этишда ва ошкора қилишда жамият ходимнинг мажбуриятлари:

60. Жамият ходимлари манфаат тўқнашувларини ҳал этиш ва ошкора қилишда қуйидагиларга мажбурдир:

а) ўзининг хизмат вазифасини бажариш ва иш билан боғлиқ масалалар бўйича қарор қабул қилишда ўзининг манфаатлари, қариндошлари, ўртоқлари ва учинчи шахсларнинг манфаатларини ҳисобга олмасдан, Жамият манфаатларига асосланиш;

б) манфаатлар тўқнашувига олиб келиши мумкин бўлган ҳолат ва вазиятлардан (имкони борича) ўзини четга олиш;

в) пайдо бўлган (реал) ва потенциал манфаатлар тўқнашуви ошкор қилиш;

г) манфаатлар тўқнашуви пайдо бўлишини тартибга солишга кўмаклашиш.

VIII. Маълумотни ошкор қилиш

61. Жамият корпоратив веб-сайтида, тегишли қарор қабул қилинган, Жамият акциядорларининг Умумий мажлис баённомаси имзоланган кундан 5 (беш иш куни мобайнида ушбу Йўриқнома, ҳамда унга тегишли барча ўзгартириш ва қўшимчалари билан ушбу Йўриқномани жойлаштиради.

IX. Умумий қоидалар.

62. Мазкур Йўриқнома акциядорлар Умумий мажлиси қарори билан тасдиқлангандан сўнг кучга киради.

Ушбу Йўриқномани тасдиқлаш бўйича акциядорларни Умумий масжлиси қарори, мажлисида иштирок этаётган акциядорларни кўпчилик овози билан қабул қилинади

63. Ушбу Йўриқномага қонунчиликнинг ўзгариши, Жамият Низоми ёки ички ҳужжатларига ўзгартириш ёки қўшимчалар киритилиши муносабати билан, ва бошқа ҳолларда ўзгартириш ёки қўшимчалар киритилиши мумкин Мазкур Йўриқномага киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар акциядорларнинг умумий мажлисида тасдиқлангандан сўнг кучга киради

Ушбу Йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши тасдиқлаш бўйича акциядорларнинг Умумий мажлиси қарори, мажлисида иштирок этган акциядорларни кўпчилик овози билан қабул қилинади.

64. Агар мазкур Йўриқноманинг айрим моддалари, Ўзбекистон Республикаси Қонунчилиги ё/ёки Жамият Низомига зид бўлса, бу моддалар ўз кучини йўқотади ва ушбу моддалардаги тартибга солинувчи масалалар қисми, мазкур Йўриқномага тегишли ўзгартириш киритилгунига қадар, Ўзбекистон Республикаси амалдаги қонунчилик нормаларига асосланади.